

VIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 34. – 36.)

У казним одредбама предвиђене су санкције за прекршаје за предузећа и друга домаћа и страна правна лица, као и за одговорна лица у органу управе, локалне самоуправе, односно организацији која врши јавна овлашћења за повреду одредаба овог закона. Висина санкција је усклађена са одредбама Закона о прекршајима.

Поред изречене ночане казне за прекршај предузећу и другом домаћем или страном правном лицу се може изрећи и заштитна мера одузимања предмета који су употребљени или намењени за извршење прекршаја, односно који су настали извршењем прекршаја.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 37. – 41.)

Прелазним и завршним одредбама прописани су рокови за доношење подзаконских аката који ближе уређују област заштите од буке у животној средини, као и рокови у којима јединице локалне самоуправе треба да донесу акте. Такође, прописани су и рокови за израду карата буке, као и акционих планова заштите од буке у животној средини.

Прелазним и завршним одредбама такође је прописано да су правна лица и предузетници који су на основу досадашњих прописа обављали послове мерења буке, дужни да прибаве овлашћење за мерење буке у року од годину дана од дана ступања на снагу закона. Правна лица и предузетници који користе изворе буке за које нема података о звучној снази коју емитују, дужни су да их ускладе са одредбама овог закона у року од две године од дана његовог ступања на снагу.

Предвиђен је рок у коме овај закон ступа на снагу од када престају да важе одредбе Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 53/95) којима се уређује заштита од буке. До доношења подзаконских прописа примењује се Правилник о дозвољеном нивоу буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 54/92).

Отуда потреба да се доношењем Закона о заштити од буке у животној средини ова област уреди у складу са начелима установљеним и садржаним у сету закона из области заштите животне средине. Уз то било је потребно извршити усклађивање домаћих прописа у овој области са међународним прописима. Са прописима Европске уније, потребно је било извршити усклађивање у склопу активности везаних за процес придруживања Европској унији. Досадашња пракса одавно је наметала одређене измене и допуне законских одредаба у овој области и указала у ком правцу и обиму би оне требале бити извршене ради ефикасније и потпуније заштите од буке.

Ово је определило и садржај Закона о заштити од буке у животној средини којим се уређује заштита од буке у животној средини и утврђују мере, начин спровођења, надзора и друга питања од значаја за избегавање, спречавање или смањивање штетног дејства буке у животној средини и на здравље људи.

2. Циљеви који се доношењем закона постижу

Закон о заштити од буке у животној средини је још један од закона који је припремљен у поступку усклађивања домаће легислативе са прописима Европске уније, којим се ова област уређује целовито, полазећи од начела садржаних у сету законских прописа из области заштите животне средине.

Закон о заштити од буке у животној средини има за циљ успостављање, одржавање и унапређивање јединственог система заштите од буке у животној средини на територији Републике, утврђивање и остваривање мера у области заштите од буке како би се избегла, спречила или смањила штетни ефекти буке на људско здравље и животну средину; утврђивање граничних вредности буке у животној средини према карактеру области, објекта и/или осетљивости популације, као и према карактеру извора буке; утврђивање степена изложености буци у животној средини путем израде карата буке у животној средини на основу јединствених индикатора буке и прописаних метода процене буке у животној средини; усвајање акционох планова на основу података из карата буке у циљу спречавања и смањења изложености буци; обезбеђивање приступа информацијама јавности о буци у животној средини и њеним ефектима.

3. Да ли су разматране друге могућности за решавање проблема

Будући да је Законом о заштити животне средине децидирано прописано да се одрживо управљање природним вредностима и заштита животне средине уређује тим законом и посебним законима и другим прописима којима се, између осталог уређује и заштита од буке, као и с обзиром на природу проблема - системско уређивање области заштите од буке у животној средини, друге могућности нису биле разматране.

4. Зашто је доношење закона најбоље за решавање проблема

Доношењем Закона о заштити од буке у животној средини уредиће се права и обавезе од Републике до јединице локалне самоуправе, привредних субјеката и других правних лица до грађана у области заштите од буке ради остваривања постављених циљева.

5. На кога и како ће највероватније утицати решења предложена у закону

С обзиром на материју коју регулише, решења предложена у Закону утицаће на све грађане. Тим решењима би требало спречити даљу изложеност штетним ефектима буке тамо нивои изложености могу угрозити животну средину или здравље људи и побољшати квалитет предузимањем одговарајућих мера заштите. У подручјима где је изложеност буци испод граничних вредности, односно задовољавајући, потребно је одржати постојећи

квалитет буке. У том циљу неопходно је успостављање јединственог функционалног система праћења и контроле нивоа буке и одржавања базе података у оквиру јединственог информационог система, обављање одговарајућих мерења нивоа буке, израда стратешких карата и карата буке, на основу којих ће се доносити одговарајућа планска докумената, пре свега акциони планови, којима ће се утврђивати мере заштите од буке циљу спречавања и смањења изложености буци, што све обезбеђују пре свега надлежни органи од Републике до јединице локалне самоуправе.

Правно или физичко лице које је власник, односно корисник извора буке дужно је да, у складу са законом, обезбеди мерење буке коју емитује и сноси трошкове мерења буке у зони утицаја, као и да примењује мере заштите од буке прописане овим законом.

6. Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима

Закон о заштити од буке не предвиђа посебне трошкове за грађане. Трошкови ће настати за загађиваче, односно власнике и кориснике извора буке, због обавезе усаглашавања са одредбама Закона. Међутим, ови трошкови, везани пре свега за предузимање одговарајућих техничких, технолошких и других мера заштите и праћење утицаја делатности на ниво буке, нису нови. Они постоје и у сада важећим прописима, по којима су предузећа у друга правна лица у обавези да у оквиру својих инвестиционих и производних трошкова урачунавају и трошкове заштите животне средине, а то значи и трошкове заштите од буке.

7. Да ли су позитивни ефекти доношења закона такви да оправдавају трошкове

С обзиром на циљеве које би требало Законом о заштити од буке у животној средини остварити (утврђивање и остваривање мера у области заштите од буке како би се избегли, спречили или смањили штетни ефекти буке на људско здравље и животну средину и побољшање квалитета предузимањем одговарајућих мера заштите, а у подручјима где је изложеност буци испод граничних вредности, односно задовољавајући, потребно је одржати постојећи квалитет буке) који су постављени у јавном интересу, односно у интересу очувања здравља грађана и животне средине у целини, то позитивни ефекти доношења закона оправдавају трошкове. Ово посебно важи за предузимање превентивних мера које су се, посматрано на дуже време, увек показале као вишеструко оправдане.

8. Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију

Закон о заштити од буке у животној средини, с обзиром на материју коју уређује, нема за циљ стимулацију нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију.

9. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону

Заинтересоване стране, пре свега, Аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, предузећа, домаћа и страна правна лица и предузетници која у обављању привредне делатности емитују буку, научне и стручне организације и друге јавне службе, удружења грађана и друга правна и физичка лица изнели су писмено своје ставове 2006. године, када је Нацрт закона стављен на сајт Министарства и достављен на мишљење надлежним органима, заинтересованим органима и организацијама, научној и стручној јавности. Нацрт закона је прошао јавну презентацију и дискусију на седници Сталне конференције градова и општина (Беоцин, 2006). Нацрт закона је поново стављен на сајт Министарства 2007. године и доступан јавности ради давања сугестија и коментара. У Нацрт закона уграђени су сви предлози заинтересоване јавности достављени министарству.

Поводом Нацрта закона о заштити од буке у животној средини (јануар 2009) одржана је јавна расправа према Програму јавне расправе у периоду од 15- 25. јануара 2009. године. Имајући у виду да је закон неколико пута био доступан јавности и да су у текст већ уграђене бројне сугестије и предлоси, у нацрт текста су посебно унете појединачне сугестије и коментари стручњака у области заштите од буке.

10. Које ће мере током примене закона бити предузете да би се остварили разлози доношења закона

Током примене Закона о заштити од буке у животној средини донеће се подзаконски прописи потребни за његово спровођење, почеће се са поступком оцењивања квалитета нивоа буке израдом карата буке и стратешких карата буке, а потом наставити са редовним мерењима, на основу података из карата буке сачиниће се акциони планови за контролу буке и њених ефеката у животној средини, као и за смањење буке; у оквиру информационог система заштите животне средине водиће се и подаци из мониторинга буке. Подзаконска акта потребна за спровођење овог закона донеће Влада Републике Србије и министар надлежан за послове заштите животне средине, у сарадњи са другим надлежним министрима. Актима који доноси Влада прописале се граничне вредности буке чије прекорачење није дозвољено, за различите изворе буке, за различита подручја и различиту осетљивост становништва, и у случају чијег прекорачења се предузимају мере за смањење буке. Такође, прописале се индикатори, методе оцењивања индикатора буке и штетних ефеката буке у животној средини и на људско здравље, као и врсте и начин прикупљања података потребних за њихово оцењивање и др.

Подзаконским актима за спровођење овог закона која доноси министар надлежан за послове заштите животне средине прописале се, између осталог:

- методологија за одређивање акустичких зона;
- обавезна садржина, метод израде карата буке у животној средини и начин њиховог приказивања јавности;
- методологија за израду акционих планова заштите животне средине од буке; методе мерења буке, садржина и обим извештаја о мерењу буке;
- услови које стручна организација мора да испуњава за мерење буке.

На основу карата буке и стратешких карата буке у животној средини сачиниће се акциони план заштите од буке за период од пет година, а извештаји о нивоу буке припремаће се редовно, једанпут у две године.

Постојећи информациони систем ће се проширити и редовно одржавати.

Вршиће се контрола примене Закона, пре свега кроз инспекцијски надзор.

V. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије. Доношење овог закона неће изазвати повећање трошкова у буџету Републике Србије јер највећи део послова у његовој примени до сада је обављало Министарство животне средине и просторног планирања, односно Агенција за заштиту животне средине, сагласно утврђеним пословима министарства у члану 20. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, број 65/08), преко својих постојећих запослених и редовне инспекције. Спровођење закона неће узроковати повећање броја запослених и набавку нове опреме. Повећање послова односи се на доношење подзаконских аката што ће се сврстати у дужности високостручних службеника министарства. Послове успостављања и вођења информационог система и извештавања о стању буке у животној средини обављаће запослени у Агенцији за заштиту животне средине која је основана, као орган у саставу министарства, између осталог и за обављање ових послова.

VI РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Сагласно члану 161. Пословника Народне скупштине Републике Србије предлаже се доношење закона по хитном поступку, с обзиром да би недоношење закона по наведеном поступку могло да проузрокује штетне последице у погледу остваривања стратешког опредељења Републике Србије у процесу приступања ЕУ, односно по живот и здравље људи, развој и модернизацију система заштите од буке у животној средини. Доношење овог закона по хитном поступку је такође значајно у контексту хармонизације националног законодавства са прописима ЕУ. Овај закон потребно је у скупштинској процедури размотрити заједно са предлозима других посебних закона којима се уређују поједине области заштите животне средине, јер се овим законима у целини заокружује систем заштите животне средине у Републици Србији и обезбеђује убрзан процес хармонизације прописа у области заштите од буке у животној средини у складу са ЕУ захтевима.